

B en W-voorstel

portefeuillehouder
P. Hofman

begrotingsprogramma
2. Leefomgeving

draagt bij aan Global Goal(s)
11 Duurzame steden en gemeenschappen

b en w-vergadering

agendapunt

bijlage(n)
1

rol raad
Tkn.

onderwerp
Toekomstverkenning religieus erfgoed Rheden

INHOUD VOORSTEL

- I. De *Toekomstverkenning religieus erfgoed Rheden* vaststellen en ter kennisneming zenden aan de gemeenteraad.
- II. De *Toekomstverkenning religieus erfgoed Rheden* als bouwsteen meenemen in de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan.

1 Wat is de aanleiding?

Kerken en andere gebedshuizen zoals de moskee of synagoge hebben vaak een grote betekenis voor de identiteit van onze dorpen, als opvallende, markante gebouwen die meestal overal bovenuit reiken, vaak letterlijk in het hart van de dorpen. Ook de kerkhoven zijn kenmerkend voor de identiteit als verstilde groene oases. Daarnaast is het religieus erfgoed voor de samenleving van grote betekenis omdat velen zich er om uiteenlopende redenen (diep) persoonlijk mee verbonden voelen.

Door de ontkerkelijking die de afgelopen decennia plaatsvindt, zien we in heel Nederland dat steeds meer van het religieuze erfgoed de oorspronkelijke functie verliest. Rheden vormt hierop geen uitzondering. Nog slechts de helft van het religieuze erfgoed in onze gemeente heeft de oorspronkelijke functie. Dat kan een bedreiging vormen voor de (vaak monumentale) gebouwen maar ook voor de sociale infrastructuur die door kerkelijke gemeenschappen is opgebouwd. Dat gegeven was de aanleiding om de toekomstverkenning op te stellen die voor u ligt.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

De verkenning is tot stand gekomen met gebruikmaking van de subsidie Kerkenvisies van de rijksoverheid. Daarnaast kent veel (maar zeker niet al het) religieus erfgoed een monumentale status en valt onder Erfgoedwet c.q. Erfgoedverordening Rheden.

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?

Door de markante postie die religieus erfgoed inneemt in de dorpen en de gevoelens van veel inwoners kan de instandhouding ervan een belangrijke bijdrage leveren aan de kwaliteit van de leefomgeving.

4 Wat gaan wij ervoor doen?

De verkenning is niet voor niets opgesteld, want deze wijst uit dat over ca. 10-15 jaar nog maar een kwart van het religieuze erfgoed de oorspronkelijke functie heeft. Dit betekent dat de vraag naar nieuwe functies in de komende jaren zal toenemen. De verkenning wijst verder uit dat onze inwoners van mening zijn dat de primaire verantwoordelijkheid voor de instandhouding van de gebouwen ligt bij de eigenaren en -in mindere mate- de gemeente. In de verkenning worden aanbevelingen gedaan om beter voorbereid te zijn op de toekomst.

Een kleine greep:

- Een werkgroep van betrokken partijen die samen kennisbijeenkomsten organiseren. Deze kunnen eigenaren dichterbij elkaar brengen en eraan bijdragen dat ze van elkaars oplossingen en expertise leren. Partners als Inluzio, RIQQ en Vivare zouden hierbij betrokken moeten worden.
- Een gemeenschappelijke website waarop de eigenaren die hun gebouw voor verhuur aanbieden informatie plaatsen zodat potentiële huurders (zoals muziekverenigingen) sneller weten wat de mogelijkheden zijn en met verhuurders in contact kunnen komen.
- Een centraal aanspreekpunt binnen de gemeente voor eigenaren die vragen hebben over de instandhouding en mogelijke nieuwe functies.
- Voor de mogelijk bedreigde kerken: het tijdig met de eigen gemeenschap en vooral ook de bredere dorpsgemeenschap in gesprek gaan over een toekomstperspectief. Ook hierin kunnen de maatschappelijke partners mogelijk een rol vervullen.
- Met gebruikmaking van bestaande subsidieregelingen de verduurzaming van de gebouwen realiseren. De gemeentelijke DuMo-coach (DuMO= duurzame monumenten) kan eigenaren hierbij ondersteunen.
- De toekomst van religieus erfgoed waar mogelijk borgen via Omgevingsvisie en -plan.

5 Wat zijn de financiële consequenties?

Er zijn geen financiële consequenties verbonden aan de verkenning.

6 Wat zijn de risico's?

Er zijn geen risico's als gevolg van deze verkenning.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

We zijn de afgelopen twee jaar met alle eigenaren in gesprek gegaan om inzicht te krijgen in hun toekomstperspectief en te horen welke kansen en bedreigingen zij zien. Ook hebben we via een enquête onze inwoners (via Rheden Spreekt) gevraagd naar hun ideeën over religieus erfgoed: is het belangrijk, moet het behouden blijven, welke functies zijn bij herbestemming passend maar welke ook helemaal niet? Tenslotte hebben we met onze partners Vivare, RIQQ en Inluzio gesproken om te zien welke verbindingen misschien te leggen zijn tussen religieus erfgoed en maatschappelijke opgaven. De weerslag van dit alles is samengevat in de Toekomstverkenning. Gelet op het totstandkomingstraject mag verwacht worden dat veel mensen zich in de resultaten en conclusies kunnen vinden.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

Alle eigenaren en de betrokken maatschappelijke partners ontvangen de definitieve verkenning. Daarnaast zal de verkenning als bouwsteen worden meegenomen in Omgevingsvisie en -plan om via die instrumenten zo optimaal mogelijk (een nieuw) perspectief te bieden voor het religieuze erfgoed dat behouden moet blijven.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

Samen met de eigenaren en betrokken partners zal binnen de omgevingsvisie worden bekeken wat gedaan kan worden om de toekomst goed het hoofd te bieden.

De Steeg,